

Nieuwe breedwand voor oeverzwaluwen in Zanderij Crailoo

Jelle Harder

In de Zanderij Crailoo van het Goois Natuurreservaat is al een flink aantal jaren geleden een breedwand voor oeverzwaluwen aangelegd. In de beginjaren leverde dat ook broedgevallen op. De laatste jaren tonen oeverzwaluwen echter geen belangstelling meer voor die breedwand.

Zanderij Crailoo, oude situatie oeverzwaluwrand

In samenwerking met de eigenaar van het gebied, het Goois Natuurreservaat (GNR), is de wand indertijd opgebouwd door langs een dijkje een pakket lemige grond aan te brengen, waarin de zwaluwen hun nestgangen konden graven. Een aantal vrijwilligers was aan het begin van elk jaar druk bezig om de oude wand zoveel mogelijk in goede conditie te houden. Daarbij werden met de schep ingestorte delen weggehaald en de wand zo steil mogelijk afgestoken. Op andere momenten werd door het GNR een enkele keer een minikraantje ingehuurd om de wand te herstellen. Het voortdurend afsteken van de wand leidde er toe dat de dikte van de leemlaag steeds smaller werd.

Gaandeweg het broedseizoen was het eigenlijk ook nodig om de begroeiing die er op kwam weg te halen. De wand raakte steeds meer begroeid, de oeverzwaluwen kregen het lastig om hun nestgang te graven of te bereiken.

Oplossing een kunstwand

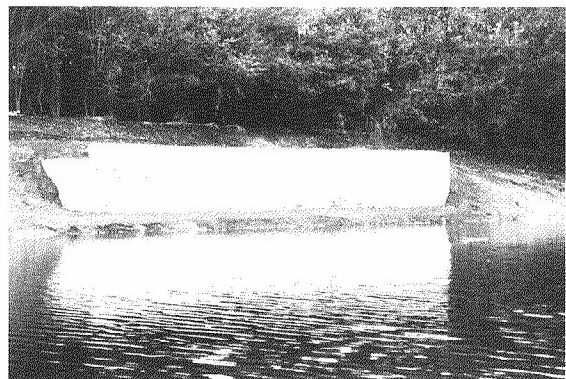

Bouw oeverzwaluwrand

Al langer was het daarom de vraag wat er met de

oude oeverzwaluwwand in Zanderij Crailoo gedaan moest worden. De laatste jaren kwamen er slechts kleine aantallen oeverzwaluwen broeden, of ze waren geheel afwezig. Op mijn voorstel, om op dezelfde plaats een betonnen kunstwand voor oeverzwaluwen te bouwen, werd vrijwel direct positief gereageerd door het GNR. Direct daarna ben ik eind 2013 gestart met de voorbereidingen: het opstellen van een goed plan met begroting, aanvragen van subsidies, offertes laten maken door de aannemer en andere leveranciers en het aanvragen van een omgevingsvergunning bij de gemeente Hilversum. Voordat een vergunning verleend is ben je zo drie maanden verder. Al deze zaken vragen dus veel tijd.

Nadat de subsidies waren toegekend en de omgevingsvergunning verleend, zijn de materialen besteld. Het GNR begon direct met het verwijderen van een aantal bomen zodat er een goede en veilige toegang tot de werkplek mogelijk was. Op 6 oktober 2014 startte de uitvoering van de aannemer en aan het einde van de volgende dag was de wand gereed! Dat alles zo snel en vlekkeloos is verlopen, is mede te danken aan de ervaring die begin 2013 is opgedaan bij de bouw van een vergelijkbare wand op de rioolwaterzuivering in Huizen.

De klus is klaar

Wat nog restte was het uitvoeren van een aantal kleine werkzaamheden bij de wand. Zo moesten alle nestgaten nog met grond afgevuuld worden, de reservegrond afgedekt en gronddoek aan de oever worden vastgezet. Als bijzonderheid is te melden dat de betonnen keerwanden met water, met daarin een beetje modder, zijn bestreken. Het effect hiervan is dat de wand nu minder schitte-

ring vertoont en doffer is geworden. Daarmee is hij wat minder opvallend in de omgeving. Al deze werkzaamheden zijn op 18 oktober bij zeer mooi weer uitgevoerd door 14 vrijwilligers. Vanaf nu wordt het spannend om te zien hoe de oeverzwaluwen in 2015 op deze vernieuwde broedwand gaan reageren!

Dank

Realisering van een dergelijk project valt en staat met de medewerking van diverse instanties en personen. Mijn grote dank gaat daarom uit naar:

- De financiers van het project: Landschap Noord-Holland, Dineke Sluijters Vogelfonds

van de Vogelwerkgroep Het Gooi en Omstreken en Vogelbescherming Nederland. Goois Natuurreservaat. Dit leverde de nodige hand- en spandiensten door de medewerking van Poul Hulzink, Gerrit Kremer en Melvin Scholten.

- De vrijwilligers die op 18 oktober mee hielpen. Dit zijn: Anja Schuitema, Antoine Sterk, Ben Bokdam, Dick Jonkers, Dolf Heringa, Ellen de Moel, Els Bot, Hilde Veenstra, Jelle Harder, Jos Harmes, Paulien Saalbrink, Ronald Kuijpers, Ton ten Velthuis en Wim Bary.

Foto's Jelle Harder

Oeverzwaluwwand Zanderij Crailoo

De wand bestaat uit 9 keerwanden die elk 2,5 m hoog zijn en 2 m breed. Aan een zijde is een hoekwand geplaatst van 1 m breed. De totale lengte van de wand is daarmee 19 m.

In elke keerwand zitten 12 gaten, totaal dus 108 gaten om een nestgang in te graven.

Achter de nestgaten is een pakket licht lemige grond aangebracht, zgn. Wieringer vlaak. Opzij van de wand is een klein depot met circa 5 m³ reservegrond om gebruikte nestgaten later weer te vullen.

Aan de voorzijde van de wand en bovenop is gronddoek ingebracht om hinderlijke begroeiing tegen te gaan.

Oeverzwaluwen

Foto: Paul van der Poel